

เตือนภัยการเกษตร
ช่วงวันที่ 18 กันยายน – 1 ตุลาคม 2567

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
อากาศร้อน มีฝนตก และฝนตกหนักบางพื้นที่	1. มะเขือเปราะ	ระยะเจริญเติบโต มะเขือ	หนอนเจ้าผล มะเขือ	ทำความสะอาดให้แก่ยอดมะเขือ ในระยะต้นมะเขือกำลังเจริญเติบโต จะพบว่ายอดเหี่ยว เห็นชัดเวลาเดดจัด เพราะท่อน้ำท่ออาหารของพืชถูกทำลาย และมีอุตราจุดดูดซูบบรูจาง ประมาณไม่เกิน 10 เซนติเมตร จากปลายยอดหนอนจะกัดกินภายใน ทำให้ยอดที่แข็งแรงถูกทำลาย ยอดใหม่ที่แตกมามีขนาดเล็กกว่า และผลมะเขือที่เกิดมาอย่างได้รับความเสียหายโดยหนอนเจ้าผลทำให้เสียคุณภาพส่งขายไม่ได้ ในช่วงจะหากรุนแรงอาจถูกทำลายถึง 50 เปอร์เซ็นต์	1. วิธีกล กีบยอดและผลที่ถูกทำลายทั้งที่มีหนอนและไม่มีหนอน จะช่วยลดการระบาด 2. ใช้สารเฝ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพ เช่น สไบเน็ทแรม 12% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอแรนทรานิลิโพรล 5.17% SC อัตรา 15 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แบตา-ไซฟลูทริน 2.5% EC อัตรา 80 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วเมื่อพบการระบาด
	2. พืชตระกูลกะหล่ำ และผักกาด (เช่น คะน้า กะหล่ำปลี กะหล่ำดอก บรอกโคลี กวางตุ้ง)	ทุกระยะ การเจริญเติบโต	หนอนไข่ผัก	ตัวเต็มวัยเพศเมียวางไข่เป็นฟองเดียว ๆ หรือกลุ่มเล็ก ๆ ทั้งบนใบและใต้ใบพืช หนอนมีลักษณะเรียวยาว หัวแหลมท้ายแหลม ส่วนท้ายมีปุ่มยื่นออกเป็น 2 แฉก เมื่อถูกตัวจะดื้อย่างแรง และสร้างไขพาร์ตัวขึ้นลงระหว่างพื้นดินกับใบพืชได้ หนอนจะกัดกินผิวใบทำให้ผักเป็นรูพรุนคล้ายร่างแท้ จากนั้นเข้าดักแด้	1. การใช้กับดักชนิดต่าง ๆ - กับดักการเหนี่ยวสีเหลือง เป็นกับดักทรงกระบอก หรือกระป๋องน้ำมันเครื่องสีเหลือง ทาด้วยการเหนี่ยวๆ ทุก 7 - 10 วันครั้ง สามารถจับผีเสื้อหนอนไข่ผักได้เฉลี่ย 16 ตัวต่อวันต่อ กับดัก โดยจับผีเสื้อเพศเมีย : เพศผู้ ได้ 0.79 : 1 และเมื่อติดตั้งกับดักการเหนี่ยวสีเหลือง

สภาพแวดล้อม/สภาพ อากาศที่เกิดในช่วงเวลา	ชนิดพืชที่อาจ เกิดผลกระทบ	ระยะเวลา เจริญเติบโตของ พืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตสำคัญ/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
	ผักกาดขาว ผักกาดหอม (ฯลฯ)			บริเวณใบพืช โดยมีใบบาง ๆ ปกคลุมติดใบพืช	<p>จำนวน 80 กับดักต่อไร่ สามารถลดการใช้สารเฆ่าแมลงมากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์</p> <ul style="list-style-type: none"> - กับดักแสงไฟ หลอดสีน้ำเงิน 20 วัตต์ เป็นหลอดเรืองแสงที่เหมาะสมในการใช้จับฝีเสือหอนนิยมกามากที่สุด มีราคาถูกกว่าหลอด blacklight-blue 20 วัตต์ และปลอดภัยไม่มีอันตรายจากแสงอุ่นตระร้าໄวโอเล็ต ในการติดตั้ง กับดักแสงไฟควรติดตั้งรอบนอกแปลงผัก และควรดำเนินการติดตั้งพร้อมกันในพื้นที่ <p>2. การใช้โรงเรือนตาข่ายในล่อน หรือการปลูกผักกามมุ้ง โดยการปลูกผักในโรงเรือนที่คลุมด้วยตาข่ายในล่อนขนาด 16 mesh (256 ช่องต่อตารางนิ้ว) สามารถป้องกันการเข้าทำลายของหนอนไยผักและหนอนฟีเสือหอน ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้โรงเรือนตาข่ายในล่อนต้องปิดอย่างมิดชิดตลอดเวลาเพื่อป้องกันฟีเสือแพะเมียเล็ດหลอดเข้าไปวางไข่</p> <p>3. การใช้สารชีวภัณฑ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - การใช้เชือแบคทีเรีย นาซิลัส ทูริงเยนชิส ปกตในธรรมชาติจะพบเชือแบคทีเรียชนิดนี้

สภาพแวดล้อม/สภาพ อากาศที่เกิดในช่วงเวลา	ชนิดพืชที่อาจ เกิดผลกระทบ	ระยะการ เจริญเติบโตของ พืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					<p>ซึ่งมีประสิทธิภาพในการกำจัดหนองน้ำผัก แต่เนื่องจากสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญที่ มีผลต่อปริมาณเชื้อแบคทีเรียที่จะทำให้ หนองน้ำผักตาย จึงมีการผลิตเชื้อแบคทีเรีย ในรูปการค้าออกจำหน่ายที่สำคัญมี 2 สายพันธุ์ คือ <i>Bacillus thuringiensis</i> subsp. <i>aizawai</i> และ <i>Bacillus thuringiensis</i> subsp. <i>kurstaki</i> อัตรา 100 - 200 มลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร (ไม่ควรใช้ในแหล่งปลูกผักภาคกลาง ในช่วงที่ มีการระบาดมากพิจารณาการใช้อัตราสูง และ ช่วงเวลาพนถีชัน หรือพ่นสับสารฆ่าแมลง)</p> <p>4. การใช้วิธีทางเขตกรรม สามารถช่วยลดการ ระบาดของหนองน้ำผักได้ เช่น การไถเพรนดิน ตามเดต หรือการทำลายซากพืชอาหาร หรือ การปลูกพืชหมุนเวียน ทั้งนี้เพื่อขัดขวางการ ขยายพันธุ์อย่างต่อเนื่องของหนองน้ำผัก</p> <p>5. การใช้สารฆ่าแมลง เนื่องจากหนองน้ำผัก เป็นแมลงที่สามารถสร้างความต้านทานต่อ⁺ สารฆ่าแมลงได้รวดเร็ว และหลายชนิด การ พิจารณาเลือกใช้สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพ</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพ อากาศที่เกิดในช่วงเวลา	ชนิดพืชที่อาจ เกิดผลกระทบ	ระยะเวลา เจริญเติบโตของ พืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					<p>เป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถป้องกันกำจัด หนอนไยผักไม่ให้เข้าทำลายผลผลิตให้เกิด ความเสียหายได้ สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพ ในการป้องกันกำจัดหนอนไยผัก เช่น</p> <p>สเปนโซ่เรม 12% SC อัตรา 40 - 60 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ฟีนาเพอร์ 10% SC อัตรา 40 - 60 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โอลิฟเคนไพรีด 16% EC อัตรา 40 - 60 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ หรือ อินดอกชาคร์น 15% EC อัตรา 40 - 60 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีมามกตินเบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 80 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ พีพเรนิล 5% SC อัตรา 60 - 80 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร (พ่นเมื่อพบการระบาดของหนอนไยผักทุก 5 วัน ติดต่อกัน 2 ครั้ง ควรสลับกลุ่มกลไกการออกฤทธิ์ ทุก 14 วัน)</p>
3. พริก	ทุกระยะ การเจริญเติบโต	1. โรคใบจุดดำบน (เชื้อราก <i>Cercospora capsici</i>)	อาการของโรคมักพบบนใบที่อยู่บริเวณ ด้านล่างของต้นก่อน แล้วขยายลุกลามไปยัง ใบที่อยู่ด้านบน อาการเริ่มแรกบนจุดเล็ก ๆ สี น้ำตาลคลอนของกลม ต่อมาแผลขยายใหญ่ขึ้น		<ol style="list-style-type: none"> จัดระยะปลูกพักไว้เพียงพอ ไม่ควรปลูก ชิดกันกันไป เพื่อลดความชื้นในทรงพุ่ม กำจัดพืชในแปลงปลูก เพื่อให้อาการ ถ่ายเทสะดวก เป็นการลดความชื้น ทำให้

สภาพแวดล้อม/สภาพ อากาศที่เกิดในช่วงเวลาใด	ชนิดพืชที่อาจ เกิดผลกระทบ	ระยะเวลา เจริญเติบโตของ พืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				กลากแผลมีสีขาวหรือสีขาวอมเทา ขอบแผลสีน้ำตาลเข้ม บางครั้งพบแผลมีสีเหลืองล้อมรอบถ้าโรคระบาดรุนแรง จะเกิดแผลจำนวนมากและขยายหรือลามติดกันเป็นแผ่นใหญ่ใบเหลือง หลุดร่วงก่อนกำหนด ต้นจะไม่รุ่มชา จำกัดการเจริญเติบโต ผลผลิตลดลง นอกจากนี้อาจพบอาการของโรคได้บนก้านและก้านผล	สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมต่อการระบาดของโรค 3. หลีกเลี่ยงการให้น้ำช่วงเวลาเป็น 4. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบอาการของโรค ตัดส่วนที่เป็นโรค และเก็บใบที่ร่วงหล่นไปทำลาย หรือฝังดินนอกแปลงปลูกไม่ทิ้งไว้ในบริเวณหรือข้างแปลง เพื่อลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรค และพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช แม่นโคเซบ 80% WP อัตรา 40 – 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เปโนมิล 50% WP อัตรา 15 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 5 - 7 วัน
			2. โรคแอนแทรคโนส หรือโรคกุ้งแห้ง (เชื้อราก) <i>Colletotrichum gloeosporioides,</i> <i>Colletotrichum capsici)</i>	โรคนี้มักพบบนผลพrickที่เริ่มสุก หรือก่อนที่ผลพริกจะเปลี่ยนสี อาการเริ่มแรกเป็นจุดหรือแผลขี้ขุบตัวเล็กน้อย ต่อมาแผลขยายใหญ่ลักษณะเป็นวงรีหรือวงกลม บริเวณแผลพบส่วนของเชื้อรากเป็นตุ่มสีดำขนาดเล็กเรียงเป็นวงซ้อนกัน ในสภาพที่อากาศชื้นจะเห็นมีออกเยิ้มสีฟ้าอ่อน ซึ่งเป็นกลุ่มสปอร์ของเชื้อรากสาเหตุโรค ถ้าการรุนแรงจะทำให้ผลเน่า ผลพrickที่เป็นโรคนี้จะโกร่งอุดเบี้ยวลักษณะคล้ายกุ้งแห้ง และร่วงก่อนเก็บเกี่ยว	1. เลือกซื้อเมล็ดพันธุ์หรือต้นกล้าจากแหล่งที่ปราศจากโรค หรือถ้าเก็บเมล็ดพันธุ์เอง ต้องเลือกจากผลพrickที่ไม่เป็นโรค 2. ควรแขวนเมล็ดพันธุ์ในน้ำอุ่นประมาณ 50 องศาเซลเซียส นาน 20 - 25 นาที ก่อนเพาะ 3. จัดระยะปลูกพrickให้เหมาะสม ไม่ปลูกชิดกันเกินไป และกำจัดวัชพืชในแปลงปลูก เพื่อไม่ให้แปลงปลูกมีความชื้นสูง ซึ่งเป็นสภาพที่เหมาะสมต่อการเกิดโรค 4. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อ

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลา	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะเวลาการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตถักชณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					<p>พบผลพริกเป็นโรค เก็บนำไปทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรค แล้วพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น อะซอกซิสโตรบิน 25% SC อัตรา 10 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แมนโคเซบ 80% WP อัตรา 40 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไพรคลอร่า 50% WP อัตรา 20 - 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 5 - 7 วัน</p> <p>5. ในพื้นที่มีภาระบาดของโรคครุณแรงควรปอกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน เพื่อตัดวงจรของโรค</p>
4. จัง	ทุกระยะ การเจริญเติบโต	โรคเที่ยวหรือเหงาเน่า (เชื้อแบคทีเรีย <i>Ralstonia solanacearum</i>)	โรคเที่ยวหรือเหงาเน่า (เชื้อแบคทีเรีย <i>Ralstonia solanacearum</i>)	อาการเริ่มแรก ใบแสดงอาการม้วนห่อ สีของใบเขิดต่อมมาเปลี่ยนเป็นสีเหลืองและแห้ง บริเวณโคนด้านมีอาการฉาน้ำ ลำต้นเน่าหลุดออกจากเหง้าได้ง่าย และหักพับ แต่ไม่มีกลิ่นเหม็น หากตรวจสอบที่ลำต้นจะพบส่วนของท่อสำลีเสื่อม化 และอาหารมีสีน้ำตาลเข้ม เมื่อนำต้นมาตัดตามยาวจะในน้ำสะอาดประมาณ 5 - 10 นาที จะเห็นของเหลวสีขาวคล้ายน้ำนมไหลออกมาก	<ol style="list-style-type: none"> ควรเลือกพื้นที่ปลูกที่ไม่เคยมีภาระบาดของโรคมาก่อน และมีภาระบายน้ำที่ดี ไพรวนдинให้ลึกเกินกว่า 20 เซนติเมตร จากผิวดินและตากดินไวนานกว่า 2 สัปดาห์ จะช่วยลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรคในดินลงได้มาก พื้นที่ที่เคยมีภาระบาดของโรค สามารถนำเชื้อโรคในดิน โดยใช้รูรีดผสมปูนขาว อัตรา 80 : 800 กิโลกรัมต่อไร่ หัว่านลงในแปลงหลังไพรวนдинครั้งแรก จากนั้นไก่ลบและ

สภาพแวดล้อม/สภาพ อากาศที่เกิดในช่วงเวลาใด	ชนิดพืชที่อาจ เกิดผลกระทบ	ระยะเวลา เจริญเติบโตของ พืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					<p>รณนำให้ดินมีความชื้น ทิ้งไว้ 3 - 4 สัปดาห์ จึงเริ่มปลูกพืช</p> <p>4. ใช้หัวพันธุ์ปลูกโรค</p> <p>5. หมั่นตรวจสอบปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบต้นที่แสดงอาการของโรค ให้ขุดต้นที่เป็นโรคนำไปทำลายนอกแปลงปลูกทันที และโรยปุ่นขาวบริเวณหลุมที่ขุด เพื่อป้องกันการระบาดของโรค</p> <p>6. ในแปลงที่มีการระบาดของโรค หลังเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว นำส่วนต่าง ๆ ของพืชที่เป็นโรคไปทำลายนอกแปลงปลูก</p> <p>7. ในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรค ไม่ควรปลูกพืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค เช่น พืชตระกูลขิง พืชตระกูลมะเขือ มันผึ้ง พริก และรากสิงให้สับปะรดพืชชนิดอื่นที่ไม่ใช่พืชอาศัย เช่น ข้าว ข้าวโพด และมันสำปะหลัง เพื่อตัดวงจรของโรค</p>
5. กระชาด	ทุกรายละเอียดที่เรียกว่า	โรคเที่ยงหรือเหลาเน่า (เชื้อแบคทีเรีย <i>Ralstonia solanacearum</i>)	อาการเริ่มแรก ใบขาดจากการม้วงห่อ สีของใบเสื่อมต่อมาเปลี่ยนเป็นสีเหลืองและแห้ง บริเวณโคนต้น มีอาการฉ้ำน้ำ ลำต้นเน่าหลุดออกจากเหง้าได้ง่าย และหักพับ แต่ไม่มีกลิ่นเหม็น หากตรวจดูที่		<p>1. ควรเลือกพื้นที่ปลูกที่ไม่เคยมีการระบาดของโรคมาก่อน และมีการระบายน้ำที่ดี</p> <p>2. ไประวนดินให้ลึกเกินกว่า 20 เซนติเมตร จากผิวดินและตากดินไว้นานกว่า 2 สัปดาห์</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพ อากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจ เกิดผลกระทบ	ระยะเวลา เจริญเติบโตของ พืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตสักขีณะ/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				<p>ลำต้นจะพบส่วนของท่อลำเลียงน้ำและอาหาร มีสีน้ำตาลเข้ม เมื่อนำต้นมาตัดตามยาวจะ ในน้ำสีของดีประมาณ 5 - 10 นาที จะเห็น ของเหลวสีขาวคล้ายน้ำนมไหลออกมาก</p>	<p>จะช่วยลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรคในดินลง ได้มาก</p> <p>3. พื้นที่ที่เคยมีการระบาดของโรค สามารถ นำเชื้อโรคในดิน โดยใช้ยารีดสมปุนขาว อัตรา 80 : 800 กิโลกรัมต่อไร่ หัว่านลงในแปลง หลังไถพรวนดินครั้งแรก จากนั้นไถกลบและ รดน้ำให้ดินมีความชื้น ทิ้งไว้ 3 - 4 สัปดาห์ จึง เริ่มปลูกพืช</p> <p>4. ใช้วัพพันธุ์ปลูกโรค</p> <p>5. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อ พบต้นที่แสดงอาการของโรค ให้ขุดต้นที่เป็นโรค นำไปทำลายนอกแปลงปลูกทันที และโรยปุ่นขาว บริเวณหลุมที่ขุด เพื่อบังกันการระบาดของโรค</p> <p>6. ในแปลงที่มีการระบาดของโรค หลังเก็บเกี่ยว ผลผลิตแล้ว นำส่วนต่าง ๆ ของพืชที่เป็นโรค ไปทำลายนอกแปลงปลูก</p> <p>7. ในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรค ไม่ควรปลูก พืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค เช่น พืชตระกูลขิง พืชตระกูลมะเขือ มันฝรั่ง พริก และถั่วถิง ให้สับปะรดพืชชนิดอื่นที่ไม่ใช่พืชอาศัย เช่น</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพ อากาศที่เกิดในช่วงเวลาใด	ชนิดพืชที่อาจ เกิดผลกระทบ	ระบบการ เจริญเติบโตของ พืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					ข้าว ข้าวโพด และมันสำปะหลัง เพื่อตัดวงจรของโรค
	6. พืชตระกูลส้ม ^(เช่น มะนาว มะกรูด ส้มโอ และ ส้มเขียวหวาน)	แตกยอดอ่อน	หนอนชนนใบส้ม	ผีเสื้อตัวเต็มวัย วางไข่ได้เนื้อเยื่อใบใกล้เส้น กลางใบ เมื่อไข่ฟักเป็นตัวหนอนจะกัดกินและ ขอนไขอยู่ในระหว่างผิวใบ หนอนจะทำลาย ด้านใต้ใบมากกว่าบนใบ รอยทำลายสั้งเกตัดได้ง่าย ตั้งแต่เริ่มทำลายโดยเห็นเป็นเส้นทางสีขาว เรียวยาวในระยะเริ่มแรกและขยายใหญ่ขึ้น เป็นทางคดเดี้ยวไปมา ใบมีลักษณะบิดองลง ทางด้านที่มีหนอนทำลาย นอกจากทำลายใบแล้ว ถ้ามีการระบาดมากหนอนจะเข้าทำลายกิ่งอ่อน และผลอ่อนด้วยรอยแผลที่เกิดจากการทำลาย จะเป็นของทางไฟเขียวแบคทีเรีย Xanthomonas citra subsp citri ซึ่งทำให้เกิดโรคแคงเกอร์ รุนแรงขึ้น	1. การบังคับยอดให้แตกพร้อมกัน สามารถ ควบคุมประชากรของหนอนชนนใบส้มได้ดีขึ้น สะดวกในการดูแลรักษา ช่วยลดจำนวนครั้ง ในการใช้สารเคมีในการแตกยอดแต่ละรุน และเป็นการอนุรักษ์ศักดิ์สิทธิ์ธรรมชาติ 2. ใบอ่อนที่พบหนอนชนนใบส้มลงทำลายมาก ควรเก็บทำลายทิ้ง เพื่อลดปริมาณหนอนชนนใบส้ม ในการแตกยอดรุนต่อไป 3. สำรวจหนอนชนนใบส้มช่วงแตกใบอ่อน โดยสุ่มสำรวจแปลงละ 10 ต้น ต้นละ 5 ยอด หากยอดต่อหนอนถูกทำลายเกินกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ ของยอดที่สุ่มสำรวจทั้งหมด ให้พ่นสารฆ่าแมลง เช่น อิมิดาโคลพрид 70% WG อัตรา 2 กรัม ^{ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ กลูเพนบูรอน 5% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โพรฟิโนฟอส 50% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไบเฟนทริน 2.5% EC}

สภาพแวดล้อม/สภาพ อากาศที่เกิดในช่วงเวลาใดน้ำ	ชนิดพืชที่อาจ เกิดผลกระทบ	ระยะเวลา เจริญเติบโตของ พืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตสำคัญ/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					<p>อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะบามากติน 1.8% EC อัตรา 20 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ปิโตรเลียม ออยล์ 83.9% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โคลาโทไนดิน 16% SG อัตรา 5 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไทอะมีทอกแซม 25% WG อัตรา 5 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วทั้งหลังใบและ หน้าใบ และถ้าสำรวจพบว่ามีการระบาด ของหนอนซอนใบส้มให้พ่นเข้า</p> <p>**** การใช้ปิโตรเลียมออยล์ ในการป้องกัน กำจัดหนอนซอนใบส้มให้มีประสิทธิภาพดีนั้น ต้องทำการพ่นสารโดยใช้อัตราหน้ามากกว่าการ พ่นสารฆ่าแมลงทั่วไป เพื่อให้สารน้ำมัน เคลือบใบพืช</p>
7. มะพร้าว	มะพร้าวที่ยังไม่ได้ ผลผลิตและ มะพร้าวที่ได้ ผลผลิตแล้ว	1. ด้วงแรด		ตัวเต็มวัยเข้าทำลายพืช โดยการบินเข้าไปกัด เจาะโคนทางใบหรือยอดอ่อนของมะพร้าว รวมทั้งเจาะทำลายยอดอ่อนที่ยังไม่คลื่น ทำให้ ใบที่เกิดใหม่ไม่สมบูรณ์ มีรอยขาดแหว่งเป็นริ้ว ๆ คล้ายทางปลา หรือรูปพัด ถ้าโดนทำลายมาก ๆ	<p>1. วิธีเขตกรรม ทำความสะอาดบริเวณสวน มะพร้าวเพื่อกำจัดแหล่งขยายพันธุ์ เป็นวิธีที่ ใช้ได้ผลดีมานาน ถ้ามีกองปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก กองใหญ่ กองขี้เลือย แกลบ ควรกำจัดออกไป จากบริเวณสวน หรือกองให้เป็นที่ แล้วหมั่นกลับ</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพ อากาศที่เกิดในช่วงเวลาใดนี้	ชนิดพืชที่อาจ เกิดผลกระทบ	ระยะเวลา เจริญเติบโตของ พืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					<p>แสงแดด เชื้อจะทำลายด้วยเระดมมะพร้าวทุก ระยะการเจริญเติบโต</p> <p>3. การใช้สารเคมี</p> <p>3.1 ต้นมะพร้าวอายุ 3 - 5 ปี ซึ่งยังไม่สูง มากนัก ใช้ลูกเหม็นใส่บริเวณคอมะพร้าวที่ โคนทางใบรอบ ๆ ยอดอ่อน ทางละ 2 ลูก ต้นละ 6 - 8 ลูก กลืนของลูกเหม็นจะไล่ไม่ให้ ด้วยเระดมมะพร้าวบินเข้าไปทำลายคอมะพร้าว</p> <p>3.2 ใช้สารฆ่าแมลงไดอะซินอน 60% EC อัตรา 80 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ราดบริเวณ คอมะพร้าวตั้งแต่โคนยอดอ่อนลงมาให้เปียก โดยใช้ปริมาณ 1 - 1.5 ลิตรต่อต้น ทุก 15 - 20 วัน ควรใช้ 1 - 2 ครั้ง ในช่วงระบบ</p>
			2. หนอนหัวดำ มะพร้าว	ตัวหนอนเข้าทำลายใบมะพร้าว โดยแทรกใน ผิวใบบริเวณใต้ทางใบจากนั้นจะถักไนนำมูลที่ ถ่ายออกมาผสมกับเส้นใยที่สร้างขึ้น นำมา สร้างเป็นอุโมงค์คตุณลำตัวยาวตามทางใบ บริเวณใต้ทางใบ ตัวหนอนอาศัยอยู่ภายใน อุโมงค์ที่สร้างขึ้นและแทรกนิ่วใบ โดยทั่วไป หนอนหัวดำมะพร้าวชอบทำลายใบแก่ หาก	<p>1. วิธีเขตกรรมและวิธีกล ตัดใบที่มีหนอนหัวดำ มะพร้าวนำไปเผาทำลายทันที ไม่ควร เคลื่อนย้ายต้นพันธุ์มะพร้าวหรือพืชตระกูล ปานามาจากแหล่งที่มีการระบาด</p> <p>2. การใช้เชื้อวิธี การใช้แทนเบียนที่ เฉพาะเจาะจงกับหนอนหัวดำมะพร้าว เช่น แทนเบียนโกโนไซส์ นีฟนิติดิส (<i>Goniozus</i></p>

สภาพแวดล้อม/สภาพ อากาศที่เกิดในช่วงเวลาใด	ชนิดพืชที่อาจ เกิดผลกระทบ	ระยะการ เจริญเติบโตของ พืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				<p>การทำลายรุนแรงจะพบว่า หนอนหัวดำ มะพร้าวทำลายก้านทางใบ จัน และผล มะพร้าว ต้นมะพร้าวที่ถูกหนอนหัวดำ มะพร้าวลงทำลายทางใบหลาย ๆ ทาง พบร่วม หนอนหัวดำมะพร้าวจะถักไถึงใบมะพร้าว มาเรียงติดกันเป็นแพ เมื่อตัวหนอนโตเต็มที่ แล้วจะถักไถ่หุ้มลำตัวอีกรั้ง และเข้าดักแด้ อยู่ภายในอุ่มงค์ ถักเด้มีสิน้ำตาลเข้ม ถักเด้มี เศษผู้จะมีขนาดเล็กกว่าดักแด้เพคเมีย เล็กน้อย ฝีเสือหอนหัวดำมะพร้าวที่ผสม พันธุ์แล้วจะวางไข่บนเส้นใยที่สร้างเป็นอุ่มงค์ หรือซากใบที่ถูกหนอนหัวดำมะพร้าวลง ทำลายแล้ว ตัวหนอนเมื่อฟักออกจากไข่จะ[*] อยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม 1 - 2 วัน ก่อนจะย้ายไป กัดกินใบมะพร้าว จึงมากพบหนอนหัวดำ มะพร้าวหลายขนาดกัดกินอยู่ในใบมะพร้าว ใบเดียวกัน หากการทำลายรุนแรงอาจทำให้หัว ต้นมะพร้าวตายได้</p>	<p><i>nephantidis</i>) โดยปล่อยช่วงเวลาเย็น ผลค้า อัตรา 200 ตัวต่อไร่ต่อครั้ง ให้กระจายทั่ว แปลงเดือนละครั้ง ถ้าปล่อยแทนเป็นได้มาก จะทำให้เห็นผลในการควบคุมเร็วขึ้น</p> <p>3. การใช้สารเคมี</p> <p>3.1 ใช้สารอีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% EC เข้มข้นโดยไม่ต้องผสมน้ำฉีดเข้าที่ลำต้น มะพร้าวอัตรา 30 มิลลิลิตรต่ot้น โดยใช้ สว่านเจาะรูให้อุ่งลงประมาณ 45 องศา[*] จำนวน 2 รู ให้ตรงข้ามกัน เจาะรูให้ลึก 10 - 15 เซนติเมตร ขึ้นอยู่กับขนาดของดอกสว่าน ตำแหน่งของรูอยู่สูงจากพื้นดินประมาณ 1 เมตร แล้วฉีดสารฆ่าแมลงลงไปรูละ 15 มิลลิลิตร ปิดรูด้วยดินน้ำมัน วิธีนี้จะป้องกันกำจัดหนอน หัวดำมะพร้าวได้นานมากกว่า 3 เดือน (วิธีการนี้สามารถป้องกันกำจัดศัตรูชนิดอื่นได้ ด้วย เช่น ด้วงแมลงมะพร้าว ด้วงวงมะพร้าว แมลงด้านนามะพร้าว)</p> <p>**** แนะนำเฉพาะมะพร้าวที่มีความสูง มากกว่า 12 เมตร ขึ้นไป ห้ามใช้กับมะพร้าว</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพ อากาศที่เกิดในช่วงเวลา	ชนิดพิษที่อาจ เกิดผลกระทบ	ระยะการ เจริญเติบโตของ พิษในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตตักษณะ/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					<p>น้ำหอม มะพร้าวกะทิ และมะพร้าวที่ใช้ทำน้ำตาล</p> <p>3.2 กรณีมะพร้าวต้นเล็กที่มีความสูงน้อยกว่า 12 เมตร รวมทั้งมะพร้าวกะทิ มะพร้าวน้ำหอม และมะพร้าวที่ใช้ทำน้ำตาล ในพื้นที่ที่มีการระบัดดุนแรง และไม่มีการปล่อยแทนเป็นน้ำที่พ่นแรงพุ่มด้วยสารฟลูเบนไดโอล์ไมด์ 20% WG อัตรา 5 กรัม หรือ คลอแรนทรานิลิโพรล 5.17% SC อัตรา 20 มิลลิลิตร หรือ ลูเฟนบูรอน 5% EC อัตรา 20 มิลลิลิตร (สารนี้มีพิษสูงต่อ昆蟲 ไม่ควรใช้บริเวณที่มีการเลี้ยง昆蟲) โดยเลือกสารนิดใดชนิดหนึ่งตามอัตราที่กำหนดผสมน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วทั้งพุ่มบริเวณใต้ใบ 1 - 2 ครั้ง ควรใช้เครื่องยนต์พ่นสารที่สามารถควบคุมแรงดันได้ และมีแรงดันไม่น้อยกว่า 30 บาร์ กรณีที่มีการปล่อยแทนเป็นน้ำที่พ่นสารเคมีก่อนประมาณ 2 สัปดาห์ ค่อยทำการปล่อยแทนเป็นน้ำที่มีการเคลื่อนย้ายต้นพันธุ์ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของหนองบนหัวดำมะพร้าว</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพ อากาศที่เกิดในช่วงเวลาใด	ชนิดพืชที่อาจ เกิดผลกระทบ	ระยะการ เจริญเติบโตของ พืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตสักขีณะ/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					สามารถใช้วิธีการนี้ได้เช่นเดียวกัน
8. ทุเรียน	เตรียมต้น (การเจริญทางใบ)	โรครากรเน่าและ โคนเน่า (เชื้อรา <i>Phytophthora</i> <i>palmivora</i>)	อาการที่ราก เริ่มแรกจะเห็นใบที่ปลายกิ่งมีสีซีด ไม่เป็นมันเงา เหี่ยวสูง เมื่อการรุนแรงมากขึ้น ใบจะเหลืองและหลุดร่วง หากขุดราก จะพบ รากฝอยมีลักษณะเปลือกล่อน และเปื้อยุ่ย เป็นสีน้ำตาล เมื่อโรครุนแรงอาการเน่าจะตาม ไปยังรากแขนงและโคนต้น ทำให้ต้นทุเรียน โทรศัมและยืนต้นตาย <u>อาการที่กิ่งและที่ลำต้นหรือโคนต้น</u> ระยะแรก จะเห็นทุเรียนแสดงอาการใบเหลืองเป็นบางกิ่ง สังเกตเห็นคล้ายคราบบนใบผิวเปลือกของกิ่ง หรือต้น ในช่วงเข้าที่มีอากาศชื้นอาจเห็นเป็น หยดของเหลวสีน้ำตาลแดงออกมานอกจาก บริเวณแผล และจะค่อย ๆ แห้งไปในช่วงที่มี แดดจัด ทำให้เห็นเป็นคราบ เมื่อไขมีดหาก บริเวณคราบนั้น จะพบเนื้อเยื่อเปลือกและ เนื้อไม้เป็นแผลสีน้ำตาล ถ้าแผลขยายใหญ่ ลูกสามารถรอบโคนต้น จะทำให้ทุเรียนใบรวม จนหมดต้น และยืนต้นแห้งตาย อาการที่ใบ ใบอ่อนแสดงอาการเหี่ยว เหลือง	1. แปลงปลูกครमีการระบายน้ำดี ไม่มีน้ำท่วมขัง และเมื่อมีน้ำท่วมขังควรรีบ ระบายน้ำออก 2. ปรับปรุงดิน โดยใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และ ปรับสภาพดินให้มีค่าความเป็นกรด-ด่าง ประมาณ 6.5 กรณีดินที่เป็นกรดจัด ให้ใส่ ปุ๋นขาวหรือโคลามิ่ม อัตรา 100 - 200 กิโลกรัมต่อไร่ 3. หลีกเลี่ยงการกระทำที่อาจทำให้รากหรือ ลำต้นเกิดแผล ซึ่งจะเป็นช่องทางให้เชื้อรา สาเหตุโรคเข้าทำลายพืชได้ง่ายขึ้น 4. ต้นทุเรียนที่เป็นโรครุนแรงมาก หรือยืนต้น แห้งตาย ควรขุดออกนำไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วรดน้ำในหลุมและบริเวณโดยรอบ ด้วย สารป้องกันกำจัดโรคพืช พอสอฟิล-อะลูมิเนียม 80% WP อัตรา 30 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เมทาแอลกอฮอล 25% WP อัตรา 30 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ทึ้งไว้ระยะหนึ่ง จึงปลูก ทดแทน	

สภาพแวดล้อม/สภาพ อากาศที่เกิดในช่วงเวลาใด	ชนิดพืชที่อาจ เกิดผลกระทบ	ระยะการ เจริญเติบโตของ พืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				<p>บริเวณแม่น้ำลักษณะจ่าน้ำ สีน้ำตาลอ่อน และเปลี่ยนเป็นสีดำ ตายน้ำคล้ายน้ำร้อนลวก เส้นใบมีสีน้ำตาลดำ เกิดอาการไหม้แห้งคัดน้ำ อย่างรวดเร็วแล้วค่อยๆ ร่วงไป พบรากซึ่งผนกหนักต่อเนื่องหลายวัน</p>	<p>5. ตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบส่วนของกิง ใน ดอก และผลที่เป็นโรค ตัดแต่งส่วนที่เป็นโรค รวมทั้งเก็บผลเน่าที่ร่วงหล่นไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วพ่นด้วยสารเฆ่าแลกซิต 25% WP อัตรา 30 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ พอสอีทิล-อะลูมิเนียม 80% WP อัตรา 30 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ให้ทั่วทั่งพุ่ม จำนวน 1 - 2 ครั้ง ทุก 7 - 10 วัน และควรหยุดพ่นสารก่อนเก็บเกี่ยวผล อย่างน้อย 15 วัน</p> <p>6. ไม่นำเครื่องมือตัดแต่งที่ใช้กับต้นเป็นโรคไปใช้ตอกกับต้นปกติ และควรทำความสะอาดเครื่องมือก่อนนำไปใช้ใหม่ทุกครั้ง</p> <p>7. เมื่อพบต้นที่ใบเริ่มมีสีเขียว ไม่เป็นมันเงาหรือใบเหลืองหลุดร่วง ใช้สาร พอสฟินิก แอชิด 40% SL ผสมน้ำสะอาด อัตรา 1:1 ใส่ระบบอกรดียาฉีดเข้าลำต้น อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อด้าม และ/หรือราดดินด้วยสารพอสอีทิล-อะลูมิเนียม 80% WP อัตรา 30 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือเฆ่าแลกซิต 25% WP อัตรา 30 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพ อากาศที่เกิดในช่วงเวลา	ชนิดพืชที่อาจ เกิดผลกระทบ	ระยะการ เจริญเติบโตของ พืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตถักไข่母/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					<p>8. เมื่อพบอาการโรคบนกิ่งหรือที่โคนต้น ถาก หรือชุดผิวเปลือกบริเวณที่เป็นโรคออก แล้ว ทาแพลตัวยสาร พอสอีทิล-อะลูมิเนียม 80% WP อัตรา 70 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร หรือ⁺ พอสอีทิล-อะลูมิเนียม 80% WG อัตรา 90 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร หรือ เมทาแอกซิล 25% WP อัตรา 40 - 60 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร หรือ⁺ แมนโคเซบ + วาลิฟีนาเลಥ 60% + 6% WG อัตรา 100 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร หรือ⁺ โพราโนไมคราร์บไฮดรอลอไรด์ + เมทาแอกซิล 10% + 15% WP อัตรา 60 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร ทุก 7 วัน จนกว่าผลจะแห้ง หรือ ใช้ฟอสฟินิก แอซิด 40% SL ผสมน้ำสะอาด อัตรา 1:1 ใส่ กระบอกฉีดยา ใช้อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อต้น ฉีดเข้าลำต้นหรือกิ่งใบบริเวณตรงข้ามอาการโรค หรือส่วนที่เป็นเนื้อไม้ได้กลับบริเวณที่เป็นโรค 9. หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ตัดแต่งกิ่ง เป็นโรค กิ่งแห้ง และตัดข้าวผลที่ค้างอยู่ นำไป ทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อลดการสะสมของ เชื้อสาเหตุโรค</p>

รายงาน : สถาบันวิจัยพีชส่วน (นางสาวทิวา บุบผาประเสริฐ) ข้อมูลจาก : ศวพ.นครปฐม, ศวพ.ชุมพร, ศวส.สุโขทัย และ ศวกส.เพชรบูรณ์
กลุ่มวิจัยโรคพีช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักษาพีช
ผู้กลั่นกรอง : สำนักวิจัยพัฒนาการอารักษาพีช